

Szegedi Ünnepi Hetek

Gergely Róbert-show meg-
lepetésekkel az Újszegedi Sza-
badtéri Színpadon este fél 9-
től. A koncerten világhírű mu-
sicaleskből hangzanak el rész-
letek.

A Szegedi Akadémiai Bi-
zottság székházában ma dél-
előtt 10 órától folytatódik a
Funkcionális analízis és alkalmazásai című nemzetközi tudományos konferencia.

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK
Juhász Gyula Művelődési Központ

H. Nagy Anikó festőművész kiállítása szombat és vasárnap kivételével naponta 10 és 18 óra között.

A Somogyi-könyvtárban
Ötszázhusz év könyvei a százöt éves Somogyi-könyvtárban. Naponta 10 és 18 óra között.

Kálvária Galéria (dr. Bo-
ross J. u. 27.)

Plein Air '93 Csongrád, a nemzetközi alkotótételep kiállítása.

Móra Ferenc Múzeum
Kőbezárt világ (kövületek) az I. emeleten.

Ókori művészet – kiállítás a Szépművészeti Múzeum válogatott gyűjteményéből – a II. emeleten.

A Horváth Mihály utcai Képtárban:

Testvéri diptychon. Temes megye és a Vajdaság képzőművészeinek munkáiból rendezett Szegedi Fesztivál Tárlat.

Fekete-ház
Baross Gábor, a vasmis-
niszter
Ortodox egyházművészet

Ifjúsági Ház
Werner Degreif képzőmű-
vészeti kiállítása

A Bálint Sándor Művelő-
dési Házban

Kicsinyek, színházak, iste-
nek – fotók és festmények
Kína életéről.

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK

Móra Ferenc Múzeum

Lucs-képgyűjtemény

Patika-múzeum

Csak egy földünk van (ter-
mészettudományi kiállítás)

Móra-emlékszoba

„avarnak mondták magu-
kat” (régészeti kiállítás)

Csongrád megyei népmű-
vészet (néprajzi kiállítás)

Mai magyar szobrászat

Válogatás a múzeum kép-
zőművészeti törzsanyagából

A Szegedi Vár

Szeged múltja, jelene, jö-
vője (várostörténeti kiállítás)

Fekete-ház

Csongrád- és Csanád me-
gyék társadalma 1867-1945

Buday György élete és
művei

Varga Mátyás színház-
történeti kiállítása (Bécsi krt.
11/A)

Díszlettervek, grafikák,
kerámikák (14-18 óra között)

Ifj. Lele József néprajzi
gyűjteménye (Szeged-Tápé,
Vártó u. 4.)

Szélmalom – berendezett
malom (Szeged-Kiskundorosz-
ma, Bölc s u.)

A magyar film halott

A magyar film, amelyre nyi-
tottsága és bíráló jellege miatt
figyelték a világban, halott. Erről
néhány rendező tehet, akik
pozíciójuk védelmében feláldozták
a szakma infrastruktúráját –
állapítja meg egyebek közt Szabó
István, Oscar-díjas magyar
filmrendező a Lidové Noviny című
cseh lapnak adott interjújában.

Az újságíró, Lékó István kér-
désére, hogy milyen helyzetben
van ma a magyar filmgyártás,
Szabó így válaszol:

– A magyar film elvesztette
pozícióját. A filmgyártat priva-
tizálták: eladták a Duna Televízió
nevű műholdas tv-társaságnak,

amely a Közép-Európában élő
magyaroknak sugároz. A társaság
sok szakembert elbocsátott, ami
tragikus, mert a film olyan szakma,
amelyet csak forgatás közben lehet
megtanulni. Magyarország kis
ország, és ha egyik napról a
másikra elhagyják a világosítók, a
díszlettervezők és a maszk-
mesterek, akkor lehet, hogy ezek a
szakmák megszűnnek nálunk.

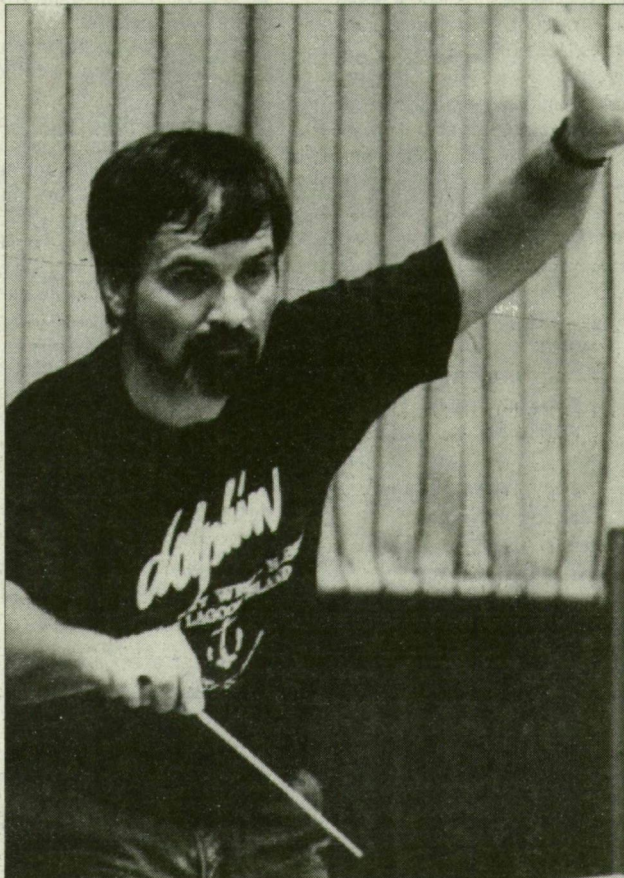
– Tevékenységüket megboc-
sáthatatlan hibának tartom – teszi
hozzá a neves filmrendező –, de
nem tehetek mást, minthogy
valamikor a jövőben, forgatok
majd róluk egy filmet.

„Van opera, van operett és van Lehár” – mondja a Cigányszerелеm dirigense, Maklár László

■ A Cigányszerелеmről azt
hallottam az egyik énekes-
től, hogy már-már operai
nehézségű szövegei van-
nak. Ön milyen kategóriá-
ba sorolná?

– Amikor az operettet, mint
kategóriát különböző teoreti-
kusok leírták, akkor az egyik
szellemes Lehár-méltató azt
írta: van opera, van operett és
van Lehár. Ezzel azt akarta
mondani, hogy Lehár művei
zenei igényességüket, az elő-
adásuk nehézségi fokát tekint-
ve nem férnek be az ope-
rett-skatulyába. Ezek a skatu-
lyák egyébként is teljesen
fölöslegesek. Johann Strauss-
tól Millőckeren, Suppén, Zel-
leren keresztül Kálmán Imréig
rengeteg nevet tudnék felsor-
olni, olyan szerzőkét, akik
igényes zenét írtak. Ha ezeket
ízléssel, mint romantikus mu-
zsikát szólaltatjuk meg, akkor
a helyükön vannak. Ha igény-
telenül, giccsesen, kitűnő ének-
hangok nélkül, alacsony nívón
adjuk elő, akkor olyanok lesz-
nek, mint amilyenek ma Ma-
gyarországon sajnos nagyon
sok esetben az operettek...
Ezért nem nyernek polgárjogot
bizonyos szellemi körökben. A
Cigányszerelmet maga Lehár
egyébként nem operettnek
nevezte, hanem – mint Kodály
a Hány Jánost – singspielnek,
dalljátéknak. Elhagyja ugyanis
az operett tipikus primadon-
na-bonviván és szubrett-tán-
cos komikus párosításait, és a
történet nem foglalható össze
azzal a szokásos sablonnal,
hogy a szereplők kicsit össze-
vesznek, azután egymáséi lesz-
nek. Ebben a darabban egy
különös álom játszódik le, amit
egy furcsa szétválás követ.
Lehár világa nem felhőtlen,
hanem nagyon dramatikus, és
ezt a hatást egy rendkívül lírai
zenével képes elérni.

– Szinetár Miklós, a Fővá-
rosi Operett Színház nem-
régiben megválasztott igaz-
gatója azt nyilatkozta, hogy
a következő évadtól iróni-
kusabb játéktípust szeretne

Fotó: Gyenes Kálmán

Szombaton este mutatják be a szabadtéren Lehár
Ferenc Cigányszerелеm című daljátékát. A Szegedi
Fesztiválzenekart Maklár László, a Fővárosi Operett
Színház zenei vezetője vezényli, aki visszatérő vendége a
szabadtéreni játékoknak. Az István, a király, a
Nyomorultak, a Bestia – hogy csak néhányat említsünk a
sikerre vitt produkciókból – mind a Szegedről indult
karmester irányításával szólaltak meg a dóm előtt.

meghonosítani – bizonyára
a kaposvári operett-előadá-
sok mintájára –, hogy ezzel
az eddig fanyalgó, idegen-
kedő értelmiségi közönséget
is a színházba csábítsa.

– Egyet értek vele, de rö-
gön vitába is szállnék. Vannak
olyan darabok, operettek is,
amelyeket meg lehet csinálni
idézőjeles felhanggal, remek
humorral, szórakoztatón. Erre
nagyon sok kaposvári operett-

előadás példa. De azzal nem
értek egyet, hogy gyakran nem
énekelték el rendesen, és ezzel
fenébe rúgták a műfajt. Szi-
netár Miklósnak abban van
igaza, hogy mindent napra
készen, friss felfogásban kell
csinálni. A csipetnyi iróniát
szerintem úgy kell az előadá-
sokba hinteni, hogy az bizo-
nyos pontokon kicsi idézőjelet
kapjon, és ezzel közelebb
kerüljön a mai nézőhöz.

Például a Cigányszerелеm a
maga nagyon romantikus és
álomszerű világával erre nem
alkalmas. Az egész daljáték
kír az átlagos, sematikus ope-
rettvilágból, ezért nem is cé-
lunk az ironikus felhang, bár a
szencziósan tehetséges Ko-
vács Zsuzsa humora, karaktere
biztosan jelzi majd, hogy nem
kell az egész történetet egy az
egyben elhinni és elfogadni.

– Egyes vélemények szerint
csak musicalt, rockoperát
és esetleg a legnépszerűbb
operákat kellene játszani a
szabadtéren. Mit gondol
erről?

– A divatirányzat mindig
változik. Akik ma rockope-
ráért, musicalért csaholnak,
azok azt szeretnék, ha ennek a
divatirányzatnak hódolna a
szegedi, a margitszigeti sza-
badtéreni és mindenki. Nagy-
szerű rockoperákat vezényel-
tem magam is, de azt gondo-
lom, hogy a szegedi szabad-
téreni erkölcsi kötelessége,
hogy minden nyáron széles
skálát vonulasson fel. Nagy-
szerű operabemutatók szü-
lettek itt, és csodálatos prózai
előadások is. A hely szelleme,
a monumentalitás olyan va-
rázslatos, felejthetetlen élmé-
nyet jelent, ami egy köszin-
házban megismételhetetlen. Jó
lenne, ha mindig, mindent
lehetne játszani!

■ Mit jelentett önnek a
szegedi pályakezdet és a
Vaszy-iskola?

– Karmesterré válásomat,
elindulásomat ezen a pályán
Vaszy Viktornak köszönhetem.
Karigazgatóként dolgozhattam
mellette, lestem minden el-
képzelését, végigasszisztál-
hattam sok magyar operatör-
tényi jelentőségűvé vált elő-
adást. Viszonyomat a zenés
színpadhoz Vaszy Viktor szel-
leme határozta meg, amelynek
legfontosabb ismertetőjegye a
színpadon és a zenekarban is a
zene élettel való megfogalma-
zása volt.

Hollósi Zsolt

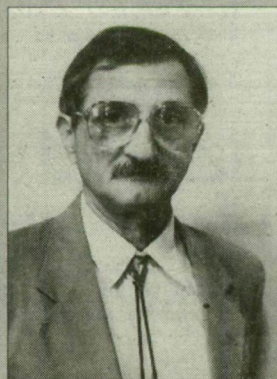
„Súlyos betegen is eljöttem volna” Interjú Ciprian Foias professzorral

■ Professzor úr, az Egye-
sült Államokból jött el Sze-
gedre. Gyakori vendége a
nemzetközi konferenciák-
nak, vagy Szőkefalvi-Nagy
Béla professzor tiszteletére
tette meg a hosszú utat?

– Szőkefalvi-Nagy profesz-
sor születésnapjára érkeztem.
Eredetileg két másik konferen-
ciára is hivatalos voltam, de
csak amikor hírt vettem a
szegedinek, akkor döntöttem
el, hogy átjövök Európába. Ha
neadj isten súlyos beteg
vagyok, akkor is eljöttem vol-
na, mert Szőkefalvi-Nagy Béla
nemcsak nagy tudós, ha-
nem csodálatos ember is szá-
momra. Nagy mestere a mate-
matikának, akitől megtanulhat-
tam a matematika művészetét.
Úgy éreztem, jelenlétemmel
kell megköszönnöm az emberi
nagyaságot és személyesen kell
kifejeznem a megbecsülést.

■ Önöknek közös műveik,
publikációik vannak. Hon-
nan ered az együttmű-
ködés?

– 1956-ban Bukarestben
volt egy konferencia, amelyen
a meghívott magyar akadémi-
kusok között szerepelt Szőke-
falvi-Nagy Béla is. Előzőleg
azonban már alkalmam volt
elmélyülni a Riessel közös
írt könyvében, így hát a buka-
resti konferencián mellé sze-
gődtem és a könyv által sugallt

Ciprian Foias profesz-
sor (Bloomington, USA),
nem idegenként érkezett

problémákról kérdeztem. Ez a
beszélgetés nagyon megfogott,
akkor éreztem úgy magam,
mintha ennek a nagy matema-
tikusnak a tanítványa volnék.
Elkezdtem az észrevételeimről
feljegyzéseket készíteni, ami-
ket elküldözgettem neki Sze-
gedre. A professzor úr ezeket
az Acta Szegedben közzölte: ez
volt az első magyarországi
publikációm. Így kezdődött el
egy hosszú levelezés, melyből
tudományos együttműködés
lett és intenzíven tartott 1978-
ig, amikor is elhagytam Romá-

Szegedre, a Szőkefalvi-
Nagy Béla professzor 80.
születésnapjának tisztele-
tére rendezett nemzetközi
analízis konferenciára. Ha
valaki a kollégák és
tanítványok közül, ő közel
áll városunk díszpolgára-
hoz, hiszen 1957 óta dol-
goznak, publikálnak együtt:
e hosszú idő alatt a magyar
és a román tudós között
igazi tudományos együtt-
működés alakult ki. Míg
beszélgetünk, a tudósító
úgy érzi, e kapcsolat mint-
ha a Bolyaiak világából
került volna napjainkba.

niát. Azóta is dolgozunk együtt,
de már kisebb gyakorisággal.

■ A magyar és a román ma-
tematikai iskola az egész vi-
lágban híres. Ön szerint ho-
gyan alakult ki a két ország-
ban ez a jelentős hagyomány?

– Mindkét országban – Ma-
gyarországon valamivel koráb-
ban – nyugati ösztöndíjakkal,
versenyekkel bátorították az
ifjúságot a matematikatanu-
lásra. A nemzeti matematikai
iskolákat híres tudósok alapí-
tották, akik közül sokan Nyu-
gat-Európában doktoráltak. Az

első igazi magyar iskolát a
harmonikus analízis terén Fejér
alapította Budapesten, majd a
kolozsvári magyar egyetem
Szegedre költöztetése után
Riesz hatására Szegeden ala-
kult meg a második. Ez a
funkcionálanalízissel foglal-
kozott. A szegedi iskola élén
Riesz utóda Szőkefalvi-Nagy
Béla professzor. Romániában
az első iskola alapítói Stoilov,
majd Niculescu voltak. A hat-
vanas évektől pedig Szőkefal-
vi-Nagy professzor hatására
erős operátorelemleti iskola
alakult, melyet Niculescu tá-
mogatott jóakarattal. Miután a
kommunisták hatalomra kerül-
tek, rengeteg rosszat és kárt
okoztak, viszont a háború elő-
ttihez képest bővítették az egye-
temeket, tehát több lett a hely.
Mivel a matematika nem volt
korrumpálva a kommunista ideo-
lógia által, sokan fordultak e pálya
felé, s így alakulhattak ki a na-
gyon erős kelet-európai iskolák.

■ Most viszont a fiatal
szakemberek külföldre tá-
vozása a fő gond...

– Nem biztos, hogy ez ak-
kora veszteség. Tudniillik egy
részüket később hazatér s addig
is fizikai jelenlét nélkül is lehet
hatásuk az itthoni tudományra.
Az a fontos, hogy a fiatalok
minél jobb körülmények között
dolgozhassanak, mert ez köte-
lezi a kommunizmustól meg-
szabadult egyetemeket is, hogy
hasonlóan jó feltételeket bizo-
sítsanak. Persze a folyamat nem
egyszerű, hosszú időnek kell
eltelnie, míg országainkban a
gazdaság annyira megerősödik,
hogy a feltételek hasonlóak le-
hessenek.

Panek József

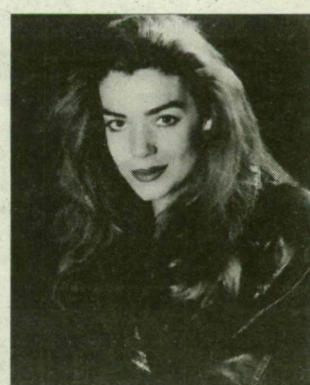
Film

Banyavadászat

Főszereplők: Arye Gross, Claudia Christian
Rendezte: Alan Spencer

Banya csak egy van (He-
xed), állítja Alan Spencer a
film rendezője és forgató-
könyvírója. De ebből a banyá-
ból még egy fél is elég lenne
egy egész férfiembernek, any-
nyira szexi, annyira vad, any-
nyira gonosz, és annyira olyan.
Matthew Welch egy szálló-
da portása hosszú évek óta
tengeti unalmas életét; több-
nyire álom és valóság között.
Olykor annyira keveri a kettőt,
hogy a kollégák már csak ne-
vetnek rajta. Amikor megtudja,
hogy a szépséges fotómodell,
Hexina titokban szobát foglalt
magának a szállodájukban,
mindenkinek elhencegi, hogy
annak idején édes szerelmi
szálak fűzték őket össze. Ebből
persze egy szó sem igaz. De a
véletlen folytán mégis kap-
csolatba kerül a modellel, akit
egy olyan férfi keres telefonon,
és kér tőle randevút, akit
Hexina nem ismer, ezért Matt-
hew beugrik a szerepébe.

Csak hogy ez az ismeretlen
férfi nem más, mint egy go-
nosz zsaroló, aki kompromit-
táló fényképek birtokában
ágyba akarja zsarolni Hexinát.
De ő egy igazi, mindenre el-
szánt banya, és az egészen rő-

hejes ágyjelenet után egy po-
hár víz helyett egy komoly
pengőjű konyhakéssel tér visz-
sza a hálószobába, hogy végez-
zen a zsarolóval, szegény Matt-
hew-val, a szálloda portásával...
A film egészen szép paró-
diája mindazon filmeknek,
amelyeket a közelmúltban
láthattak, s amelyekben észelős
nők gyilkoltak szexuális férfi-
akat.

A paródia olyannyira jól si-
került, hogy kifejezetten élvez-
kes másfél órát jelent azok-
nak, akik szeretnek hangosan
röhögni a mozikban.

Podmaniczky Szilárd